

אחד דיני ממונות פרק רביעי סנהדרין לה.

מסורת הש"ס

(א) כחצי ווארד ור' ב'ר' רש"ל (ב) לקמן מה"ג (ג) ו'ל' א"ר חתא בר חנינא, (ד) ויחא לט: (ה) ו'ל' ח. לה"י (ו) ו'ל' לה' לקמן וי: (ז) נהי דפומא כחצין ב'ר' רש"ל (ח) ברכות יט: מגילה כ: נדר מח: זמנא ק"י (ט) נבטרי: וזלוקי (י) ו'ל' כנמר הדין (י"ד מה"א), (כ) ו'ל' חסל נפשא.

תורה אור השלם

1. ותקח רצפה בתי אלה
האש תוקטנה ותטנהו אל
הארז מתחתיו קצצר עץ
תקח מים עליהם מן
השמים ולא תתנה עוף
השמים לנותר עליהם
יונים ואת נשר השדה
לדלה: שמאל כ"א י'
2. יאמר יי אל משה קח
אה כר ראשי העם
ותקע אותם ליד נגד
השמש: וישב חרון אף יי
מישראל: כמכרה כ"ב י'
3. איכה היתה לנזנה
קטנה נאמנה מלאתי
משקט צדק ליון קה
ועתה מרצחים:

ישעיהו א כ א
4. למדו היטב דרשו
משפט אשרו חמוץ
שפטו יתום ריבו
אלמנה: ישעיהו א יז
5. לאביו ולאמו לאדו
ולאחתו לא יטקו להם
במות כי נור אלקיה על
ראשו: במדבר יז

הגהות הב"ח

(ב) נח' בתעלי שנת' ולינמרה לדיניה כשנחא: (ג) רש"י דיה ונחחמו (ד) חין הכחב משרדו שלא יתעלה וי' דלחי מטמא אכל: (ה) חוס' דיה אכרי וסר ומסק דהיבא וס' י' דינא תרי זמני וס' לחגורי היא אכל: (ו) בא"ד קאמר הסס נטקקן. י"ב עין גרים הפרה נדק מ"ו ונחיס: סס:

מוסף רש"י

[illegible]

ו'. אלא מגולין היו לפי שחלוין על העצים וכו' (דברים כא) הא שנין לה ביצמות (עט.) מוטב היה ויתקדש שם שמים צפרהסאי שיהו הכל טיבן של אלו הללו בני מלכים הם ופשוטו ידם **ס כפי דינים.**

וּכְתִיב: וַיִּתְּחַק רֹצֵחַ
וַתִּמְתּוּ לָהּ אֵל הַצֹּדֵר
וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה כִּי
אִם הָעַם חָטְאוּ רֹאשִׁי
רַב יְהוּדָה אֲמִיר רַב אֶל
חֶלֶק לָהֶם בְּתַר דִּינִין מ"א
דִּינִין שְׁנַיִם בְּיוֹם אַחַד
לֹא שָׁנוּ אֵלָּא בִּשְׁתַּיִם
אַחַת דִּינִין אֵלָּא כּוּ
מִיִּשְׂרָאֵל: דִּינֵי מִמוֹנוֹת
מִנְהֵי מוֹלֵי י"א דִּינֵי
מִשְׁפָּט צֶדֶק לִין בְּ
אִמְר מַרְכָּא אִשְׁרֵי
שְׂמַחְמֵן אֵת דִּינוֹ וְאִין
חוֹמֵן וְאִידֵן הָאֵי מֵלֵי
לֵיה כְּדִרְ אֲלַעְזֹר אֲמִיר
דְּבִין מִיִּשְׂרָאֵל

אמר רבי יצחק
הצדקה כאילו שופך
משפט צדק וגו' וה"ל
בוזי חייט ושערי
דינן כו'; מ"ט משו
ליעבר לדייניה במו
לדיניה במעלי שבת
לחובה ובעו למיעבר
במעלי שבתא ולגמרי
שבתא אין רציחו
ולשקליה לאורתא נגדי
לדיניה בשבתא
נמצא אתה מענה את
שבתא ונגמריה ב
מעמיהו אף על גב
עומדים לפניה וכותב
המחייבין "הו דבפושט
אינשי הלכך לא מצ
רתה קבורת מת מצ
ומה עובדיה שדוחות
מצוה רוחה אותה מול
ולאמו לאחיו ולאחות
הולך לשחוט את פ

להו עטמייכו. שנשאו ותתנו ודקדקו ביום
 אינשי. ליבא דלינשי לא כחבי ואשגג
 נשחא מלכו ישיבו ועטמו ואין יכול לייבשו
 וזה: **והסא קבורתא מת מאוה כו.** רמי לאו
 קין אלא בעלמא דקבורתא מסדר רבנא לאו
 תהא מיתא ב"ד דוחה שבת: **ולאחוסו מה**
נג נפש מה לא יבא וכו'י בתיבי לאביו
 וכולהו ימירי ינינהו דהא ס' (מכלל נפשות)
 פירי נשמת 111 אביו מה תלמוד לומר לא בלא
 נשמת יעטמא לו לאמה מה תלמוד לומר
 ימיר מת מאוה הא מאביו נפקא אלא להביא
 דיש עליו שמי קדושתא אין הכהני מזהירו
 לשאר קדושתא אבל משמא לתת מאוה לאחיו
 הוא זה עובד גדול דקדושתא ממורה
 יעטמא לקדושתא אף על פי לאחיו הוא
 הוא לתת מאוה ואם אינו ענין לגיור גרידא
 יעטמא ענין לגיור וכו' ולאחוסו מה תלמוד
 לומר ויחך ליעטמא לא פסחא דליכא מאוה
 ואם דליני ששחא אבל משמא לתת מאוה:
 וזהו

שִׁמְעוּ

וכתיב: וחתק רצפה בת איה את השק
ותמטו לה אל הצור בתחלת קציר⁶ וכתיב:
ויאמר ה' אל משה קח את כל ראשי העם
אם העם חטאו ראשי העם מה חטאו אמר
רב יהודה אמר בר אבא לו הקב"ה למשה
חלק להם בתי דינן מ"ט אלימא משום שאין
דינן שנים ביום אחד והאמר בר חסדא
ללא שנו אלא בשתי מיתות אבל במיתה
אחת דנין אלא כדי שישב חרון אף
מישראל: דיני ממונות גומרין בו ביום כו':
מנהגי מילי⁷ א"ר חנינא דאמר קרא מלאתי
משפט צדק ילין בה ועתה מרצחים ורבא
אמר מהבא אשרו חמוץ אשרו דיין
שמחמץ את דינו ואידך אשרו חמוץ ולא
חמוץ ואידך הוא מלאתי משפט מאי עביד
לית כדי אלעזר אמר ר' יצחק דא"ר אלעזר
אמר רבי יצחק הכל תענית שמליגין בו את
הצדקה כאילו שופך דמים שנאמר מלאתי
משפט צדק וגו' וזה"מ בריפתא ותמרי אבל
בזווי חוסי ושערי לית לן בה: ולפיכך אין
דנין כו': מ"ט משום דלא אפשר היכי
לעבר לדייניה במעלי שבתא וליגמריה
במעלי שבתא דילמא חזו מעט
לחובה ובעו למיעבר⁸ הלמא דין לדייניה
בכמעלי שבתא וליגמריה בשבתא⁹ ולקטליה
כשבתא אין רציחה דוחה את שבת
ולקטליה לאורתא נגד השמש בעינן וליגמרי¹⁰
לדיניה בשבתא ולקטליה בחד בשבתא
נגמצא אתה מענה את דינו נדייניה במעלי
שבתא ונגמריה בחד בשבתא מישו
שעמיהו אף על גב דרשני סופרי הדיינן
טועמיהם לפניהם וכותבין דברי המוכיין ודברי
המחייבין נהי דכפומא כתבין ליבא דאינשי
אינשי הלכך לא אפשר א"ל ר"ל לר' יוחנן
ותהא קבורת מת מצוה דוחה שבת מק"ו
ומה עבודה שדוחה שבת קבורת מת
מצוה דוחה אותה מולאחותו כדתנן¹¹ לאביו
ולאמו לאחיו ולאחותו מה ת"ל הרי שהיה
הולך לשחוט את פסחו ולמול את בנו
ושמע

בשריפה ינחא אפילו למד
בסת משום פתילה דלחמ
לי ישרא סממנים ובשרא ח
דמקלקל בחבורה פתו
לאבוי ויבא. וקאמו דרש
מיטעא לקריוסו
דמיחמר טפי משום כהן
שריף שז קדושו לעול
בפ' הכי גדול (דף קמ:)
אמר רב שביה כהן גדול ויס
מיניה בפ' עבול ויס ונחמ
בפ' וטימאווה ומאי קו
דלפרש בדבדול לשחור
יחסי לא כהן גדול ולא מיר
ניויר והוכן לשחוט את
טימא משום דלא אחי עשה
מליה פסח וז כרת ועור י
אמר פסח לא כהן גדול לא מנע
לעול פסח דמי לכהן דריו

[illegible]

התקבל (ב"מ ד' ק.) והנהו שטרס דהו
המחזיק ב' שני סתמא ומהוה אחר
ז' וזה אמר ב' ומסקין (ו) ומהוה דקדים
ב' שני לא מסקינן
ומיניה משום דאטרטיוו ב' דינא שמי
איימינא לא מטרסותא הם בעמא
דמסקין מיתלח דעבר לאגלימי
הכא משום דברים בעמלח
קאמר ליה לאתשמוטי ש' שבקינ
ממלהוואי מדרו מיהו מימא היכי
דמיא א"י ש' עדים מומונין ללוה או
ליה דאפי' שאל זמן לפרווי היבני ליה
אזמון ל' יום וזי' טוען שיבא עדים
לאגלח ל' קרא זמי לא ציימין
ליה והיכא דזיייל ניכסי קאמר תס
(ו) לתבוע תחלה ואחאי וזי'
ומימינא לאחר ש' זה שנתים וזי'
לדמוקו דאמר פלוני ופלוני היה ש'
יודע בוכותו ידוע דהכי הוא וריב"א
פירש דנוקטין לתבוע תחלה פירש
לגלח עדיו תחלה וז"מ אם
ימיתו עדיו של תבע או ילכו לתביעת
היס ויתמא דלא גרע מתיבא דזיייל
ניכסי י"מ שזה עדים שחבל בו
אמר שיבא עדים הייס או
לתמחר משחר כפיות שיש לו עליו
דנוקטין לתבוע תחלה דקיל צפרק
התבול (ב"ק ד' סג.) דלין טומין זמן
ליגמבולות.
א"ע דתנן כ' משילין (ב"ב
דף לו.) אלו הן משום שנות לא דינן
היינו דוקא דיני ממונות גזירה שמה
ויבטו אבל דיני נפשות א"ל לאסור
ועוד ש' עבר תבין מחלחול דברי
המזנין ודברי המחזיקין:

תקלן הבכורה פטור דיש את חילול
 ודף י"ז מה י' ביטול פסלה מה
 נתינת נמי אפי' למ"ד (כחיות ה')
 וכן שבי חיקון דיש לו כפרה:
 ולכן ומיר ואע"ג דמיר חמור דאין
 לדיטו טמא חקריטו מ"מ ס"ד
 ו' כיון דליכא לעוד כהן הדיט
 אין קדושתו לעולם כדאמרין דמיר
 ש' שהיה הולך אשחוט א"פ ספחו.
 והולך לשחוט א"פ פסחו וקשה דפרך
 א' אעבודת דיופק הכהן שמה אשמו
 שאני הכא דליכא מלות טובא ע"כ
 דפסחא לנד אריי או למול את בנו
 משמע מדלא קמי רבי שהיה כ"ג
 דנתיב בחציתו וקשה אתי חצית לא
 וומאח קרובים ודחה עשה דפסח או
 ו' כ' ה' קונע' דאי פסח הולך לשחוט
 ומה כ' ר' נמי דנדי אחריתו אין צדק
 רשית לעיל בחציתו דהרשב"א עולם:

231

עין משפט
נר מצוה

כב א ב מ"י מרד י"ד
מלכות סנדרין
כג א ב מ"י סנדרין
כד א ב מ"י סנדרין
כה א ב מ"י סנדרין
כו א ב מ"י סנדרין
כז א ב מ"י סנדרין
כח א ב מ"י סנדרין
כט א ב מ"י סנדרין
ל א ב מ"י סנדרין
לא א ב מ"י סנדרין
לב א ב מ"י סנדרין
לג א ב מ"י סנדרין
לד א ב מ"י סנדרין
לה א ב מ"י סנדרין
לו א ב מ"י סנדרין
לז א ב מ"י סנדרין
לח א ב מ"י סנדרין
לט א ב מ"י סנדרין
ל א ב מ"י סנדרין

בינו חננאל

ורובקת אתה חלן
 השמש ומנצח הרקיע
 שראש עליה ששאר
 ורובקתם לך כבעת
 שאלו בחרו לך אבנים
 חסא חסא חסא
 אמר רב אבא רב הקה"ה
 למשה עליו שלום ביום
 שבו עמא פלן שאין דין
 שנים ביום אחד. איני
 והאמר רב חסדא רב
 אבא בשמי מיתות אבל
 במיתא אחא דין אלא
 לחסין חסין חסין
 נשפות ומנצח ביום
 לנכות ומנצח ששאלתי
 לחסין בך. ענא רב לרבי
 ורובקת דאמר קרי מלך
 משפט צדק ילין בה ועתה
 מרחמיס. כלומר יוסף שאין
 מליצין בך כאלו רב
 מרחמיס: רבא שמא אשור
 חסין. אשורו ירין אשור
 רבא. כלומר מארץ
 ואני חסין במצא.
 אלא משפט דשוחימין.
 צדק ילין בך ועתה
 מרחמיס לך מהילי צדק.
 כלומר לך מהפסד תלת.
 צדקת לעניים מילתיה
 שני. ואני ותנת מרחמיס
 דהי' בריפאת ותמתי
 ומוצין לך דין שישאלו
 אתך אעבד ואין מכינין
 לך. וכן שישאלו וכן
 נמצאו ונתן להן וזו נמצאו
 מתים עלת כלום ברוך
 אלא וזו לא חתי ושערי
 לית לך לא. **לפיכך** אלא
 צדק יוס עבד שכל אלא
 נפלי שאין היצוג ביד
 דוחה לאל שכל ואל ירי
 מפשרה ואל ירי
 אמת לירייעה במעלי
 שבתא לירייעה וירייעה
 בחבא בשבתא. משום
 לעמיהו. ובענין תרובין
 הו' דברי רב אלא ואמר
 וזרביש עמא דספיקא
 במפריחיה עמא דספיקא
 משום הלכל לא אשמי.
 ואשקשקת ונתן קבורה מן
 מצוה דחבא שבתא.
 מן מבר עבודת שוחותה שני
 נאמר ביום השבת שני
 כביש וזו קבורה מן
 מצוה דחבא עבודה
 מלאכותה שבירי. דמיא
 ולאחותה מן למלוד לרבי
 פוטנה וזו ראל היה צדק
 אלא. ומה לא לאביר

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones